

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Promoveren in een kenniseconomie

13 januari 2010

Babs van den Bergh

Even voorstellen:

- Van huis uit filosoof
- Secretaris van onderzoeksinstituut en onderzoekschool geweest
- Beleidsmedewerker onderzoek UU
- Manager 3e gs instituut
- Hiervoor secretaris/directeur Adviesraad Wetenschap- en Technologiebeleid
- Nu directeur Onderzoek en Wetenschapsbeleid

Hoe werkt dat met OCW?

- Beleidsfilosofie: Autonomie van de Instellingen →
- Lump sum financiering univesriteiten
- Ius promovendi → Hoogleraren
- Accreditatie van Bachelors & Mastersopleidingen
- Kwaliteitsevaluatie onderzoek aan veld overgelaten → Niet meer landelijk
- Nieuwe SEP → Ook onderzoekersopleiding
- Restant budget: Toponderzoekscholen
- Kwaliteitsimpulsen via NWO

Hoe werkt dat met OCW - 2?

- VSNU is werkgeversvereniging → bursalen/aio's via rechter
- Maatschappelijke impact → via evaluatieprotocol of geld (FES, Innovatieprogramma's)

Afgezet tegen de ambities...

- Nederland & EU kenniseconomie (3%)
- Nederland in de top 5 oeso (motie Hamer)
- Nederlandse wetenschap in de top 3
- Innovatieplatform → KIA-coalitie: ambities vergen investeringen
- Publiek vs Privaat?
- Input vs Output?
- Welke indicatoren?
- Wtp of innovatie?

...tegen de feiten...

Nederland valt op door:

- Laag aantal gepromoveerden
- Extreem weinig vrouwelijke hoogleraren
- Werknemerstatus promovendi → hoge kwaliteit
- Soms tekort aan kandidaten: import
- Uitstroommogelijkheden buiten academi beperkt → promotie heeft geen meerwaarde op arbeidsmarkt

...en tegen de crisis...

- Kenniswerkersregeling - crisismaatregelen
- Groei aantal studenten → onderwijskwaliteit
- Heroverwegingen → 1e en 2e gs uitgezonderd

Wat doen we nu?

1. Graduate Schools
2. China pilot
3. Sectorplannen per discipline

1. Graduate School Programma NWO

- Goede onderzoekscholen & Graduate Schools krijgen premie van 800 k €
- Voor aanstellen extra promovendi
- Lokaal en interuniversitair (!)
- Goed =
 - Vrijheid promovendi in onderwerp en promotor
 - 'Rotation' = eerst jaar rondkijken, dan kiezen
 - Strenge selectie uit talentvolle studenten
 - Samenhangend pakket aan onderwijs en begeleiding

1. Graduate School Programma NWO - 2

Uitkomsten eerste ronde:

- Meer interuniversitaire dan lokale scholen/schools
- Verspreid over alle disciplines
- Universiteiten mogen 2+1 indienen

2. *China Pilot*

- IP: 1000 phd's uit China erbij
- Minister: crisis en tegen bursalen
- Pilot:
 - Excellente studenten met beurs uit China
 - Selectie in Peking door Science Attaché
 - In Nederland zachte landing door KNAW en NWO

3. Sectorplannen

- Voorbeeld: Geesteswetenschappen
 - Vergrijzing & ontgroening
 - Onevenredige verdeling onderwijslast
 - Onvoldoende doorstroming
- NWO en cie. Geesteswetenschappen samen:
 - 5 x 15 extra promotieplaatsen
 - Door NWO geselecteerd ihkv sectorplan
- Sectorplan = Investeringsplan middellange termijn

Nog in overweging:

- Toponderzoekscholen dynamiseren
- Bursalen vs Werknemers
- Buitenpromoties stimuleren
- Kwaliteitsevaluatie of Accreditatie (NVAO/ECOS)?
- Verbeteren doorstroom naar buiten → Verbreden onderzoekersopleiding? (Andere maatregelen?)

Te maken afwegingen:

- Kwaliteit en aantal dissertaties
 - Wetenschappelijke top
 - Autonomie instellingen
 - Autonomie instellingen
 - Internationale harmonisatie
 - ...
- Kosten promovendi & werknemersstatus
 - Maatschappelijke impact
 - Stuurbehoefte politiek
 - Individuele onderzoeker
 - Nationaal belang en beleidsconcurrentie
 - ...